

KOMMUNIKATONSGUIDE FÖR SÄKERHET 2003 ÖVNINGARNA

11.3.2003 Ver. 1.04b

1. UTRUSTNING

Trots att utrustningen egentligen inte hör till kommunikationsguiden, finns det en hel del utrustning man bör ha med. På stationen bör finnas:

- Bra operatörer, utan alkohol i blodet
- Senare nämnda dokument för radiokommunikationer
- Många blyertspennor. Även andra pennor duger, så länge de fungerar i väder som väder.
- Tillräckligt med papper för egna anteckningar. Suddgummin.
- Kläder enligt väder och årstid. Både för utomhus och inomhus bruk, det kan hända oväntade saker.
- Ordentliga skor och strumpor, enligt vad årstiden kräver.
- Byteskläder
- Tillräckligt med mat och drycker. Vatten är den bästa.
- Ifall benen börjar rycka, har man druckit tillräckligt med kaffe
- Olika chokladstänger hjälper mot energibrist. Även bananer är bra!
- Hushålls- och toalettpapper.
- Ljus! Ficklampor, pannlampor osv.
- Ute i terrängen är det bra att ha karta och kompass.

Kom även ihåg radioutrustningen, och radioamatörtillståndet.

2. ALLMÄNT

Denna guide är menad som en grund för hur vi skall kommunicera under Säkerhet 2003 övningarna. Ifall myndigheterna kräver, använder vi även denna guide ifall riktiga situationer uppkommer.

SRAL kommer på basis av denna guide och erfarenheter av Säkerhet 2003 övningarna att utveckla en trafikguide för nödsituationer. Denna planerade trafikguide kommer att tillämpas av både SRAL och den frivilliga räddningstjänsten (Vapepa). Vapepa har ingen motsvarande guide sedan tidigare. I denna guide kommer vi att klargöra trafikeringsituationerna så noggrant som möjligt. Det är meningen att vi skall producera en gemensam och klar funktionsmodell för meddelandetraфик. En del av oss kan uppfatta den fasta och strikta funktionsmodellen som störande. Men ett så stort projekt som Säkerhet 2003 kan inte fungera, om alla gör på sitt eget sätt. Trafiken skall alltså vara likadan överallt, och samma principer skall följas.

Erfarenheterna från Säkerhet 2003 kommer alltså att hjälpa till då SRAL utvecklar sin meddelandetraфик. Det är meningen att man skall lära sig grunderna för meddelandetraфикen, så att man t.o.m. mitt i natten i en krissituation vet exakt hur man skall göra och då behövs en modell som alla följer. Ett väl utvecklat nät förstörs först när operatören förstörs. **I ett senare skede kommer vi även att erbjuda våra kunskaper i verkliga situationer.**

3. EN BESKRIVNING PÅ HUR VI SKALL FUNGERA

All radiotraфик i övningsnätet är vanlig radioamatörtraфик. Vi arbetar därför hela tiden under de radioamatörregler som finns. Vi har alltså inga specialrättigheter i övningarna!.

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

I nätet idkar vi meddelandetrafik, och utnyttjar oss av de HF, VHF och UHF system, som vi radioamatörer byggt upp. Meddelandena överförs i **muntlig** form. Ett par test med digitala modes kommer troligen att provas vid något skede. **Det är meningen att nätet skall fungera utan statens el- eller telekommunikationsnät!** Meddelandena förs över med penna till pappers, och från papper till papper. Datorbaserad bokföring används inte i nätet i detta skede. I första hand kör nätets cellstationer till sin celledarcentral, som sedan skickar vidare meddelandet till regionens centrala ledarstation. Cellstationer inom samma cellområde kan enligt överenskommelse köra även sinsemellan, men i regel går trafiken via celledarcentralen.

4. SÄKERHETSMEDDELANDE

Alla meddelanden i övningarna är övningsmeddelanden! Detta framkommer genom att vi i både början och slutet på ett meddelande skall säga "**övningsmeddelande**". Därigenom förhindrar vi att eventuella utomstående lyssnare skall tro att övnings- meddelandet är något som sker på riktigt. Om det under övningarna kommer ett undantagsfall, att vi verkligen överför ett verkligt meddelande, skall vi i början och slutet av meddelandet säga "**verkligt meddelande**" (alternativt det finska "tosisanoma"). Ett verkligt meddelande stoppar och går förbi all annan övningstrafik, oberoende på vilken brådsakande klass övningsmeddelandet har! Till vanlig övningsmeddelandetrafik övergår man efter att man sagt "**Verkligt meddelande slut**" (alt. Tosisanoma päättynyt). **I övningarna kommer vi inte att sända ett enda "Nödmeddelande" (HS).** All trafik där ordet "**nödtrafik**" ("hätäsanoma") förekommer, är alltså äkta meddelanden, och kräver att du i verkligheten fungerar enligt vad situationen kräver! Nödtrafiken stoppar all annan radiotrafik. Trafiken ändras också till nödtrafik, och följer nödtrafikens regler. Dessa regler finns bl.a. i OH-luettelo.

5. AVBRYTANDE AV TRAFIKEN

Trafik som pågår får inte avbrytas eller störas. Det finns dock några **undantag**:

1) **Nödtrafik avbryter alltid all annan trafik.** Avbryt trafiken genom att säga: "**Nödtrafik, avbryt, (här är) OH1A**" ("Hätäliikenne, keskeyttäkää, (täällä) OH1A")

2) **Ett verkligt meddelande** avbryter all annan övningstrafik. Avbryt trafiken genom att säga "**Verkligt meddelande, (här är) OH1A**" ("Tosisanoma, (täällä) OH1A") **Ett verkligt meddelande avbryter inte nödtrafik.**

3) Ifall nätet används fel, eller det finns missförstånd har ledarsationerna (både celledarstationen och områdets centrala ledarstation) rätt att avbryta trafiken. I detta fall säger ledarstationen "**Här är OH1A, avbryt**". ("Tässä OH1A, keskeyttäkää"). Cellstationer har ingen rätt att avbryta trafiken p.g.a. organisering eller andra orsaker.

4) Att upprepa avbrytningskommandot: föregående avbrytningskommandon upprepas tills alla stationer på frekvensen har slutat trafikera.

5) Att fortsätta trafikeringen: Efter de avbrytningar som framgår av föregående exempel fortsätter trafiken först när avbrytaren ger tillstånd att trafikeringen får fortsätta. Detta görs genom att säga något av följande: **Nödtrafiken avslutad** (Hätäliikenne päättynyt), **Verkligt meddelande slut** (Tosisanomaliikenne päättynyt), **Avbrytning slut** (Keskeytys päättynyt)

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

6. ATT STÖRA TRAFIKEN MED FLIT

Om det i Säkerhet 2003 nätet förekommer provocerande, eller att någon med flit stör trafikeringen, skall man **inte** reagera hörbart på störningarna . Trafiken fortsätter som om kontakten är av bra kvalitet, och att störandet inte inverkat på den. Vid behov kan man t.ex. sända ut verklig ”nonsens- trafik”, som ändå skall verka som riktig meddelandetrafik. Man skall då med andra medel kontakta cell- eller områdets ledarstation. Denna meddelar i sin tur om störandet åt de myndigheter som övervakar störningarna i Säkerhet 2003. **För störningssituationer får de stationer som sköter om störningssituationer en egen guide.**

7. ANROPSSIGNAL

I övningarna används vanliga radioamatöranropssignaler, oberoende på var stationen befinner sig. Varje station säger sitt eget call i sin helhet. En stations call är hela tiden den samma, fast operatören byts. I en verklig situation skulle det troligen användas ett call som ger en bra bild på vad enheten håller på med.

8. FREKVENSER

Nätet använder vanliga radioamatörfrekvenser och radioamatörerna skall följa de regler och föreskrifter som gäller radioamatörtrafik. Enskilda HF frekvenserna framkommer ur en skild trafikeringstabell. VHF och UHF frekvenser får områdena välja själv enligt behov, men kom ihåg att kontrollera att det inte används samma frekvens i närstående kommuner.

9. DOKUMENT

Varje station som deltar i Säkerhet 2003, blir tilldelad följande dokument:

- Meddelandeblanketter
- Kvitteringsmeddelandeblanketter
- Utgående meddelanden dagbok
- Inkommande meddelanden dagbok
- Stationsdagbok (logg)
- Trafikeringstabell (frekvenser timvis, stationer och enheter som betjänas)
- Guider om hur alla föregående dokument skall behandlas. Dessa behövs endast i skolning.
- Störningar och hur man undviker störningar

Alla ovannämnda dokument är i A4 format. Stationsdagboken motsvarar nästan en radioamatörlogg. Alla kontakter skall bokföras. Den stora mängden papper kan i början skrämja deltagaren, men det är helt onödigt att bli skrämmd. Efter en stunds övning, går det att fylla i dem med rutin. Det går inte att minska mängden papper, för då skulle risken för missförstånd öka. Det skulle även vara svårare att reda ut eventuella oklarheter. Lär dig först använda dokumenten utan radio, t.ex. genom att öva över ett bord. På samma gång får ni en bra bild på hur länge det tar att flytta över ett meddelande från ett ställe till ett annat.

Dokumentet är till vissa delar i färg. Om du inte vill ha färgutskrift, välj då istället gråskala före du skriver ut dem. Alla dokument är utformade så att kopiering och utskrivning skall gå bra även på papper med färdigt stansade hål.

10. INNEHÅLLET I ETT MEDDELANDE

En myndighet eller en påhittad figur i övningen, utformar meddelandena som skall förmedlas. Dessa meddelanden kommer i övningen att vara verklighetstroga. Det material vi övar med före

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

7.6. kommer att vara likt det material som används i den stora övningen 7.6. Till skolningsbruk före den egentliga övningen kommer vi även att hitta på motsvarande material. **Kommunikatören eller radiostationens meddelandebyrå får inte ändra meddelandets innehåll på något vis!** En van utformare (myndighet eller annan tjänsteman) kan utforma meddelanden med en minimimängd ord! Om ett meddelande som skall förmedlas är oerhört långt, på grund av språkutformning och/eller ordbruk, kan stationens chef, eller motsvarande gå till utformaren och berätta om problemet. I bästa fall utformar både utformaren och meddelandestationens representant tillsammans meddelandet, så att det blir så kort som möjligt. Av detta lär sig båda två! I en sådan här situation är all artighet och korrekthet bra. Vi tål ju inte alla att bli tillrättavisade. När den centrala ledarstationen och meddelandestationerna tillsammans övar på att utforma meddelanden når man ofta till bra resultat. När så är fallet kan de andra ledarstationerna bara undra vad som sker där borta, när allt går så smidigt. En gemensam skolning mellan myndigheterna är alltså att rekommendera. **Meddelanden som mottas får inte ändras på några vis vid den mottagande stationen!**

11. TRAFIKERINGEN

1) Grunden

Följande trafikrutiner borde följas så noggrant som möjligt. Uteslut dock inte att använda goda idéer. Vid alla de punkter där vi i övningarna säger **“övningsmeddelande”** säger vi i verkliga situationer **“meddelande”**. Detta är den enda skillnaden mellan vår övning och en verklig situation. I trafikeringen bör vi ha så korta meddelanden som möjligt, men meddelandenas bud skall vara klart. Detta leder även till att meddelandena i nätet kan kännas stela. I stället för t.ex **”Ursäkta, kan du upprepa...”** skall du alltså enbart säga **”upprepa”**. Redan genom att räkna mängden stavelser ser du hur mycket extra belastning det första exemplet åstadkommer i nätet. Samma gäller **“Hej!”**, det vill säga, inga extra hälsningar eller fraser, bara det som är väsentligt.

2) Allmänt

Eftersom det i ett så här stort nät deltar många olika människor, som dels behärskar språket, dels också slang, bör vi hålla oss till ett enhetligt ordförråd i vår trafik. Annars pratar alla på sitt eget språk, och de kan i vissa fall leda till oklarheter. Och varje gång någon ber om en upprepning, belastar även det nätet. När alla använder ett likadant språk, blir både nybörjare och professionella på samma nivå.

Trafiken ska gå till enligt följande modell. Gör kommunikationssituationen så kort som möjligt, tag alltså enbart med det som behövs för att få meddelandet och dess information förmedlat. En del av vad som kommer att presenteras är inom parentes, och det betyder att du själv får avgöra om du anser den informationen vara viktig, eller om den är oviktig. Kom dock ihåg att tar du bort för mycket ord kan det hända att det blir missförstånd. Under dessa övningar får man inte använda egna modeller, utan alla skall öva enligt denna modell. Goda idéer tas dock i beaktande av Säkerhet kommittén. Kom ihåg att dessa kommunikationsexempel ser svårare ut till pappers, än vad de i verkligheten är. Denna guide kan dock ändras, ifall någon hittar på modeller som fungerar bättre, så förbättringsförslag är välkomna. Helst pappers- eller e-postvägen.

Det viktigaste med denna modell är att bastrafikmodellen fungerar så att båda stationerna som deltar i kommunikationssituationen förstår varandra samt att meddelandet håller rätt form från början till slut. Svårare än så är det inte. Sedan kommer en liten tankeställare som skall stöda meddelandetrafikeringen. Låt den dock inte helt styra dig, men tänk på den!

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq
Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

3) Grundlig filosofi om förmedlande av meddelanden

För att kunna säga att man lyckats flytta ett meddelande från ett ställe till ett annat krävs att själva kommunikationen fungerat mellan stationerna. Ju bättre varje enskilt par förstått varandra, och även meddelandet, desto bättre kan man anse meddelandetrafiken fungerat. I detta fall är det fråga om mycket mer än att texten förflyttat sig mekaniskt från ett ställe till ett annat. Man kan kalla detta för en slags "halvtelepati". Speciellt bra går kommunikationen om paren som via radiovägen överför meddelanden åt varandra övar sig redan före själva Säkerhet övningarna. Radioamatörer har dessutom goda förutsättningar för att klara sig bra i sådana situationer där man övat sig på förhand. I andra uppsättningar kan man också nå bra resultat enligt dessa fasta modeller. Även om man gör något fel har man ändå inte "syndat", om man följt någon av modellerna. Ett oklart meddelande beror inte på kommunikatorerna, utan på den som utformat meddelandet.!

Kommunikatorerna blir avslappnade när kommunikationen flyter. Det är då sakerna börjar löpa smidigt. Det kan jämföras med stödhjul på en cykel. När man kan cykla, behöver man inga stödhjul! Eftersom meddelandetrafiken inte godkänner andra modeller än de som är presenterade här, kan man säga att kommunikatorerna har klart för sig hur kommunikationen sker, emedan han inte längre behöver fundera igenom hur allt skulle göras. När kommunikationsparet lever in i sina roller kan man säga att de hjälper varandra och det är då man märker att kommunikationen utvecklas. All tidigare radio- eller telefonverksamhet är till nytta och hjälper till att man förstår varför man gör som man gör.

Meddelandetrafiik kan man lära sig från början även fast man inte haft att göra med den tidigare. Det förväntas inte att man är professionell efter att man börjat lära sig, utan dessa övningar är delvis till för att lära en hur meddelandetrafiik går till. I följande stycke går vi alltså igenom tidigare nämnda "säkra modeller" för vår typ av meddelandetrafiik. Det kräver långsiktighet och ork att lära sig meddelandetrafiik och att delta i dessa övningar. Man kan med andra ord säga att vi tar på oss stödhjulen en stund, detta gäller även erfarna radioamatörer. Med lite övning slipper man dock stödhjulen ganska snabbt. Meddelandetrafiiken finns inte färdigt inne i en radioamatör, såvida han inte arbetat med meddelandetrafiik tidigare. Att lära sig meddelandetrafiik, är troligen lättare för en radioamatör än för en lekman. Vi har ju en del saker i hobbyn, från vilka vi kan dra paralleller till meddelandetrafiiken. Lekmannen däremot kan ha det lite svårare att lära sig trafikering-rutinerna. Efter att man bekantat sig och övat sig i meddelandetrafiik, är den sist och slutligen inte så svår. Vi har ju lärt oss den, så varför inte du också?

4) Anropa en station

I Säkerhet 2003 nätet använder vi fortfarande de antika uttrycken "(jag) lyssnar" och "slut". Det är meningen att vi skall trafikera så, att stationen som lyssnar på kommunikationen, skall veta när den tar slut, och veta när han kan börja använda frekvensen. Ett exempel på att anropa en station och ett kort informationsbyte:

Anrop: **OH1A här är OH2B, (jag) lyssnar**

Svar: **OH2B här är OH1A, (jag) lyssnar**

Fortsättning: (Här är) **OH2B, xxxx,xxxx,xxxx,xx, (jag) lyssnar**

Forts.: (Här är) **OH1A, ok, (jag) lyssnar**

Slutet börjar: (Här är) **OH2B, slut**

Slutar (helt): (Här är) **OH1A, slut**

När man fått kontakt, och hörbarheten är god, kan man i turskiftet minska på användningen av anropsbokstäverna.

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

Minimiregeln är dock att **den station som har ordet alltid i början av sin tur säger sin egna anropssignal**. Detta har en viktig betydelse i hela nätet. Det blir inga onödiga "prat-på-varann" situationer, när man kan känna igen vilken station som är vilken.

5) Förbindelsetest

Undvik onödiga förbindelsetester. Förbindelsetesterna behövs dock, så att stationerna får en bild om vilka alla motstationer de kan nå. Detta är speciellt viktigt om man överför meddelanden via olika förmedlingsrutter. Oftast avslutar den station kommunikationssituationen, som påbörjade den. I denna modell "slår man på luren" från svararens sida.

Öppning: **OH1A** (här är) **OH2B, förbindelsetest, (jag) lyssnar**

Svar och slut: **OH2B** (här är) **OH1A, hörs som femma (1-5), slut**

Avslutning: (här är) **OH2B, hörs som trea (1-5), slut**.

6) Förmedlingsförfrågan

När ett meddelande skall förmedlas, deltar flera stationer i kommunikationen, och flyttar meddelandet från station till station. Oftast räcker det dock med en förmedlande station. I detta fall frågar meddelandets sändare om en fungerande förmedlingsrutt. Förfrågningen borde påbörjas med callbokstäverna. Trafikeringsstabellen visar stationernas placeringar. Här följer en ruttförfrågan:

Öppning: **OH1A** (här är) **OH2B, har ni kontakt** (kan ni förmedla) **till OH3C, (jag) lyssnar**

Svar: (OH2B här är) **OH1A, vi har kontakt till OH3C, (jag) lyssnar**

Slutet börjar: (OH1A här är) **OH2B, ok, slut**

Slutet: (här är) **OH1A, slut**

OH2B kunde lika bra ha kunnat erbjuda meddelandet för att fortsätta kommunikationen, eftersom det blev klart att OH1A har kontakt till OH3C. Vi återkommer till detta lite senare. Ifall man inte ens har en säker rutt till OH1A (den första motstationen), så bör man ta "den långa vägen". Vi börjar detta exempel med föregående exempels anropssekvens, och först efter att vi uppnått full kommunikation börjar vi föregående ruttförfrågan.

Kall: **OH1A här är OH2B, (jag) lyssnar**

Svar: **OH2B här är OH1A, (jag) lyssnar**

Fortsätter med saken: (Här är) **OH2B, har ni kontakt** (kan ni förmedla) **till OH3C, (jag) lyssnar**

Svar: (OH2B här är) **OH1A, vi har kontakt till OH3C (jag) lyssnar**

Slutet påbörjas: (OH1A här är) **OH2B, ok, slut**

Slutet: (Här är) **OH1A, slut**.

7) Ruttförfrågan

Trots att stationen som svarar på frågan inte har direkt kontakt till stationen som söks, kan den veta redan från tidigare erfarenhet att den vet en rutt där meddelandet går fram.

Öppning: **OH1A** (här är) **OH2B, har ni en RUTT till OH9C, (jag) lyssnar**

Svar: (OH2B här är) **OH1A, vi har en RUTT till OH9C, (jag) lyssnar**

Slutet påbörjas: (OH1A här är) **OH2B, ok, slut**

Slutet: (Här är) **OH1A, slut**

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

I stället för att sluta, kunde OH2B ha erbjudit det meddelande som skall förmedlas till OH1A, som skulle ha blivit den första stationen i förmedlingskedjan. I detta fall är det lätt att erbjuda meddelandet åt OH1A, som skulle börja förmedlingskedjan. I fortsättningen kommer vi att använda en ännu kortare kommunikationsmodell. Om det finns störningar, eller om hörbarheten är dålig, bör man återgå till den längre modellen. Läs i dessa fall även det som står inom parenteserna.

8) Att erbjuda ett meddelande

Att erbjuda ett meddelande är en "interaktiv" händelse, som åtminstone innehåller fem olika skeden:

1. Vi skall ha motstationen att höra oss
2. Vi märker att motstationen "vaknar till liv"
3. Vi erbjuder meddelandet åt motstationen
4. Motstationen fattar tag i en penna och förbereder sig för att ta emot meddelandet.
5. Motstationen meddelar oss att den är redo att ta emot meddelandet.

Här följer en förkortad version av ett lyckat försök att erbjuda ett meddelande:

OH2B här är OH1A, (övnings)**meddelande** (jag) lyssnar

Här är OH2B, klart, (jag) lyssnar

OH1A, (övnings)**meddelande börjar**,

Om hörbarheten är dålig, bör man använda följande modell:

OH2B här är OH1A, (jag) lyssnar

OH1A här är OH2B, (jag) lyssnar

OH2B här är OH1A, (övnings)meddelande, (jag) lyssnar

(Här kan det uppstå en paus, som beror på att man kanske behöver ta tag i en penna osv.)

OH1A här är OH2B klart, (jag) lyssnar

OH2B här är OH1A, (övnings)**meddelande börjar**,

9) Att vänta på besked om ett erbjudet meddelande, samt mottagning av meddelande.

I föregående stycke framgår hur man erbjuder ett meddelande, även hur man svarar på ett meddelandeerbjudande. I alla skeden har man inte möjlighet att direkt ta emot ett meddelanden. Det föregående meddelandets bokföring kan fortfarande vara igång, eller kanske man just förbereder sig för att själv sända iväg ett meddelande osv. Här följer ett exempel på hur man kan lägga ett meddelande i **väntläge**.

OH2B här är OH1A, (övnings)meddelande, lyssnar

Här är OH2B, **vänta**

Här är OH1A, (**jag**) **väntar**

I denna modell erbjuds ett meddelande åt en station som för tillfället inte hade möjlighet att ta emot meddelandet. Pennorna, pappren eller arbeten var i ett sådan skede, att det inte just då var möjligt att ta emot ett meddelande. Vid sådana situationer är ordet "**vänta**" ett bra ord. Man hinner bra tömma bordet framför sig från föregående meddelandets papper. Andra orsaker kan vara ifyllning av olika dokument, byte av operatör osv. Känn ingen panik, du har tid på dig att göra det som skall göras. Håll dock inte motstationen i väntläge mer än högst ett par minuter! I detta "vänta" fall, behöver man inte ens använda ordet lyssnar. När man fått ordning på sakerna och är beredd att ta emot meddelandet öppnar stationen som inlett vänteläget kommunikationen

Här är OH2B, **jag är klar**, (jag) lyssnar eller OH1A här är OH2B, **jag är klar**, (jag) lyssnar.

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

Sedan fortsätter trafiken enligt tidigare modeller. Ifall det på den mottagande stationen varit en kaotisk situation, kommer operatören kanske inte ihåg, vilken station som kallade senast, detta är fullt möjligt! I ett sådant fall löser man problemet lättast genom att säga:

Här är OH2B, **vem kallade**, (jag är) klar, (jag) lyssnar

Stationen som skall ge meddelandet svarar igen med det ursprungliga:

OH2B, här är OH1A, (övnings)**meddelande**, (jag) lyssnar.

Ordet ”**vänta**” kan användas i alla sådana situationer när man har för mycket arbete på stationen. Det viktigaste är att göra en sak i taget, och inte påbörjar nya projekt före föregående är klart. Därför skall man heller inte stressa i kaotiska situationer. Sköt allting i lugn och ro, och be motstationen att vänta.

10) Att sända meddelanden

Ett meddelande bör sändas i den takt, som man själv önskar få meddelanden i! Hur vill du själv få meddelande? När du tänker på detta, fungerar kommunikationen bra! Kom ihåg grunderna:

- När du börjar din muntur, tryck tangenten i botten, **och svälj** (enbart i tankarna) och börja först sedan läsa upp meddelandet. På detta vis eliminerar du eventuella fördröjningar i radion.
- Motstationen hör bärvågen, och förbereder sig på att börja anteckna eller lyssna.
- Läs alla punkter i meddelandet, och prata tydligt!
- Om meddelandet innehåller ord på ett främmande språk (t.ex. mediciner), **bokstavera**
- **Läs upp meddelandet med sådan hastighet att du själv skulle hinna anteckna allt**
- Meddelandets text del ges i **ordgrupper på fem ord**
- Ge muntur åt motstationen efter varje ordgrupp (i text delen), så har motstationens operator möjlighet att be om eventuella upprepningar. Meddelandet ges i korta delar så det inte uppstår många fel under en sändningstur.
- Håll dig lugn i alla situationer
- Ge först **meddelandeinformationen** (det inrutade området på papprets övre del). Ge sedan muntur åt motstationen
- Ge meddelandenumret i grupper på två nummer i taget (förutom anropssignal delen, som kan vara 2-4 tecken)
- Före meddelandenumret säger man “**Meddelandenummer**”. Ge turen åt motstationen
- Ge efter detta följande inrutade område, och ge turen åt motstationen.
- Före du ger själva meddelandet, kom ihåg att säga “**övningsmeddelande**”. I samma veva meddelar man även att “**meddelandet börjar**”
- Vid förmedlingsinformationen skall du säga “**förmedlingsinformation**” före du läser upp den. Om det inte finns någon förmedlingsinformation, säger man “**ingen förmedlingsinformation**”.
- När du gett både **förmedlingsinformationen** och **meddelandeinformationen** (båda inramade områdena), ge motstationen möjlighet att fråga, genom att säga “(Jag) **lyssnar**”
- När man börjar läsa textdelen i meddelandet, meddelar man “**texten börjar**”
- Efter vart femte ord säger man “**(jag) lyssnar**” och ger turen åt den andra stationen.
- Efter att motstationen säger “**fortsätt**” fortsätter uppläsningen, genom att man säger “**meddelandet fortsätter**”.
- Underskriften meddelas med att man säger “**underskrift**”
- Vid slutet av meddelandet säger man “**övningsmeddelandet slut**”

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

Man får förkorta trafiken, och man bör förkorta den så mycket som möjligt, så länge det inte förekommer risker för att något kan missförstås. Man kan t.ex. ofta lämna bort orden ”**här är**”.

11) Exempelmeddelande

Vi börjar ett meddelande exempel från början. Strecken (-) i texten betyder att man kan hålla en kort paus, mellanrum en paus och kommatecken + mellanrum en lite längre paus:

OH2B, här är OH1A, (övnings)**meddelande**, (jag) lyssnar

OH1A, här är OH2B, **klar**, (jag) lyssnar

Här är OH1A, (övnings)**meddelande, meddelandet börjar**

Meddelandenummer: noll-sex, noll-nio, ett-noll, ett-fem, ett-adam

Förmedlingsinformation: OH3FN, OH3UW (bokstavera, ifall det finns risk för missförstånd)

Vanligt meddelande, offentligt, avsändare Ledarcentralen i, **mottagare** Ledarcentralen i,

datering noll-nio, noll-sex, noll-tre, klockan noll-nio, noll-noll, (jag) **lyssnar**

(Här är) OH2B, **fortsätt**

(Här är) OH1A, **meddelandet fortsätter**,

Texten börjar Elledningarna, är, reparerade, mellan, Katinen, (jag) **lyssnar**

OH2B, **fortsätt**

OH1A, **meddelandet fortsätter**, Käikälä, men, Harvoilanmäki, är, fortfarande, (jag) **lyssnar**

(Här är) OH2B, **upprepa** ordet efter men, (jag) **lyssnar**

(Här är) OH1A, **ordet är** Harvoilanmäki, (jag) **lyssnar**

(Här är) OH2B, **ordet är** Harvoilanmäki, (jag) **lyssnar**

OH1A, **korrekt**, (jag) **lyssnar**

OH2B, **fortsätt**

OH1A, **meddelandet fortsätter**, utan, elektricitet, **texten slut**,

underskrift, letkumestari Änkytsalo, **övningsmeddelandet slut**, (jag) **lyssnar**

Motstationen kontrollerar i detta skede att ingenting skrivits otydligt, orden bör vara förståeliga, och anropssignalen efter meddelandenumret bör vara logisk. Efter detta upprepar OH2B meddelandet i normal läshastighet:

OH1A är är OH2B, **jag upprepar meddelandet**, Övningsmeddelande, meddelande nummer 06 09 10 12 1A osv. . . . **övningsmeddelandet slut**, (jag) lyssnar.

(Här är) OH1A, **korrekt, slut**

(Här är) OH2B, **slut**

12) Fel i upprepningen i slutet

Om det i upprepningen upptäcks några fel, korrigeras de antingen på en gång, eller ett i taget, lite beroende på hurdana fel det är fråga om. Man skall gå till väga enligt följande:

Här är OH2B, **jag upprepar meddelandet xxx** (hela meddelandet igen) xxxx (jag) **lyssnar**.

Här är OH1A, **fel**, åttonde ordet **skall vara** Harvoilanmäki, (jag) lyssnar.

Här är OH2B, **åttonde ordet skall vara** Harvoilanmäki, (jag) lyssnar.

Här är OH1A korrekt, **upprepa meddelandet het**, (jag) lyssnar.

Här är OH2B, **jag upprepar meddelande xxx** (hela meddelandet) xxxx **jag lyssnar**.

Här är OH1A, **korrekt** slut

13) Hur tecken skall uttalas

Om det finns tecken i texten skall även de uttalas. Dessa tecken är åtminstone: **Stort B, liten/t t**. Dessa används i de fall att det är någon skillnad på stor eller liten bokstav.

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

Snedstreck (/), kommatecken (,), punkt (.), kolon (:), semikolon (;), utropstecken (!), frågetecken (?), euro (€), öppen parentes ((), slutparentes ()), lika med (=), plus (+), minus (-), procent (%). Dessa så här, övriga tecken enligt sunt förnuft.

14) Att be om upprepning

Om man under meddelandets textdel ber om upprepningar, kan det inte uppkomma stora mängder fel. Avbrotten i meddelandet tar lite tid, men med lite övning klarar kommunikatören av situationerna snabbt. Dessa avbrott hjälper även till på det sätt att man märker ifall en störning uppkommit på frekvensen. Ett exempel på att be om upprepning fanns redan i förra modellen. Du kan även be om upprepning genom att t.ex säga **“upprepa textens sjunde ord”** eller **“upprepa gruppens andra ord”**. I detta fall syftar gruppen på den grupp som nyligen lästs upp. Ur meddelandenumret kan man t.ex. be **“upprepa nummers timmar”** eller **“upprepa numrets anropsbokstäver”**. Ur meddelande informationen kan man direkt be t.ex. **“Upprepa avsändaren”** eller **“upprepa meddelandets tid”**. Stationen som läser upp meddelandet ger i dessa fall de(t) ord motstationen ber om att få! Ifall det i ett meddelande förekommer många ord som skall upprepas är risken stor att slutresultatet ändå blir fel. Åtminstone om operatörerna börjar bli trötta, eller förhållandena är dåliga. När man åt avsändaren upprepar upprepningen, godkänner avsändaren det med att säga “korrekt”, om upprepningen är felaktig, säger man “fel, det skall vara”. Genom detta korrigeringsystem minimaliseras risken för felaktigheter. Därför kan vi belasta nätet med dessa korrigeringsätt. Felaktiga meddelanden är inte värda något, och i verkliga situationer kan de leda till olika faror eller stora materiella förluster!

15) Kvitteringsmeddelanden

En annan form av meddelanden är **kvitteringsmeddelanden**. Ofta kan t.ex. en HF-station hamna långt från en ledningscentral, eller annan grupp av myndigheter man betjänar. Man kommer att behöva olika stationer som hjälper till att förmedla meddelandet. Detta gör att det tar lite extra tid att få meddelandet från ett ställe till ett annat. Myndigheterna behöver informationen om när meddelandet nått motstationen eller mottagarens meddelandebyrå, så fort som möjligt,. På grund av nätets uppbyggnad kommer kvitteringsmeddelandena att få en kort fördröjning. I myndigheternas egna nät får de kvitteringar i realtid. För kvitteringar har vi en egen blankett som är en rejält avskalad version av meddelandeblanketten. På blanketten finns utrymme att kvittera fem meddelanden (obs att det bör vara samma cells kvitteringar, om man fyller i mer än en kvittering/blankett). Man får alltså inte kvittera olika mottagares meddelanden på samma kvitteringsblankett! Man skall heller inte spara kvitteringsblanketten framför sig för att få alla fem ifyllda, det går lika bra att kvittera på olika blanketter! Det är även viktigt att kvitteringsmeddelandet sänds ut så fort som möjligt! Det finns eget document som berättar om hur man fyller i kvitteringsblanketten. I följande koncentrerar vi på att förmedla ett korrekt ifyllt kvitteringsmeddelande:

OH2B, här är OH1A, **kvitteringsmeddelande** (jag) lyssnar

(OH1A) här är OH2B, **klart** (jag) lyssnar

(OH2B) här är OH1A, **kvitteringsmeddelande, övningsmeddelande,**

avsändare Tammerfors ledarcentral, mottagare Ledarcentralen i Katinen, datering: noll-nio noll-sex två-noll-noll-tre

Följande meddelande är kvitterat: noll-sex, noll-nio, ett-noll, noll-fem, ett-adam, **övningsmeddelande slut** (jag) lyssnar

Här är OH2B, **övningsmeddelande,** meddelande : noll-sex, noll-nio, ett-noll, ett-fem, ett-adam, **är kvitterat,** (jag) lyssnar

Viestiliikenneohje Ver. 1.04b

Laatija: Timo Ärlig/oh3fn 3/2003. Kehitysryhmä: Eeva Koivula/oh3st, Jukka Pappinen/oh6mwq

Översättning: Patrik Willför/oh6gdx

Här är OH1A, korrekt, slut
Här är OH2B, slut

Meddelandeinformation behöver man inte upprepa i ett kvitteringsmeddelande, men finns det orsak att be om det, går man till väga enligt följande:

*

Här är OH2B, **upprepa avsändaren**, (jag) lyssnar

Här är OH1A **avsändaren** (är) Tammerfors ledningscentral, (jag) lyssnar

Här är OH2B **avsändaren** (är) Tammerfors ledningscentral, (jag) lyssnar

Här är OH1A, **korrekt**, (jag) lyssnar

*

Fyll inte i kvitteringsmeddelanden i utgående eller inkommande meddelandedagböckerna! Fyll i en anmärkning om kvitteringsmeddelanden i stationsdagboken, och skriv även meddelandedagbokens löpande nummer för meddelandet i fråga.

DE FINSKA OCH SVENSKA BOKSTAVERINGSALFABETEN

Kirjain	Suomenkielinen	Svenska
A	Aarne	Adam
B	Bertta	Bertil
C	Celsius	Cesar
D	Daavid	David
E	Eemeli	Erik
F	Faarao	Filip
G	Gideon	Gustav
H	Heikki	Helge
I	Iivari	Ivar
J	Jussi	Johan
K	Kalle	Kalle
L	Lauri	Ludvig
M	Matti	Martin
N	Niilo	Niklas
O	Otto	Olof
P	Paavo	Petter
Q	Kuu	Qvintus
R	Risto	Rudolf
S	Sakari	Sigurd
T	Työne	Tore
U	Urho	Urban
V	Vihtori	Viktor
W	Kaksinkertainen V	Wilhelm
X	Äksä	Xerxes
Y	Yrjö	Yngve
Z	Tseta	Zäta
Å	Ruotsalaiset	Åke
Ä	Äiti	Ärlig
Ö	Öljy	Östen